

N:o 16.

Af herr **Andersson, Axel Gustaf**, *angående skrivelse till Konungen med begäran om revision af gällande bestämmelser angående häktad persons inställande för domstol.*

Rätt att förordna om persons häktande tillkommer enligt kungl. förordningen om nya strafflagens införande förutom domstol Konungens befallningshafvande i länet, så ock borgmästare och råd i stad, magistrats ordförande och polisämbetsman, hvarjämte kronofogde eller länsman å landet och stadsfiskal i stad hafva häktningsrätt. Denna rätt utöfvas således i största omfattning af personer, som sakna juridisk utbildning, och tydligt är, att detta förhållande medför fara för den personliga friheten. Många exempel på häktning gifvas, där åtgärden vidtagits på grund af grof misstolkning af gällande lag.

Då häktningen medför ett lidande, för hvilket verklig ersättning svårligen kan gifvas, bör tydligen största möjliga säkerhet beredas mot dess obehöriga användande. Att utsträcka fordringarne på juridisk bildning till alla dem, som häktningsrätt tillkommer, är emellertid för närvarande icke gärna möjligt.

I den utländska lagstiftningen föreskrifves i allmänhet, att häktningsåtgärdens befogethet inom viss mycket kort tid skall pröfvas af domare. Äfven för en sådan bestämmelses införande torde hos oss svårigheter möta, men ett stadgande borde icke saknas om skyldighet för den häktande myndigheten att omedelbarligen eller inom viss kortare tid hos domaren göra vederbörlig anmälan angående häktningen. I regeln torde äfven nu sådan anmälan fortast möjligt göras, men exempel saknas icke på uraktlåtenhet därutinnan, och nyligen hafva vi sett, huru vid ett tillfälle anmälan om häktningsåtgärden fördröjts i flera veckor.

Det kan möjligen invändas, att åklagaren kan behöfva längre tid för utredning, men de skäl, som föranledt häktningen, böra alltid för honom vara klara, och oftast förflyter icke ringa tid emellan anmälningen och domstolens sammanträde. Bättre är också, att ransakningen, om så erfordras, uppskjutes för ytterligare utredning, än att den häktade skall beröfvas möjligheten att utan dröjsmål få häktningens laglighet pröfvad.

Vi hafva äfven sett exempel därpå, att häktad person, som af domstol förklarats för visst brott ej böra hållas häktad, omedelbart därefter af åklagare häktats för samma brott. För sådana tilltag bör lagstiftningen lägga hinder i vägen.

Ransakning skall, enligt kungl. förordningen den 10 april 1810, företagas i stad inom åtta dagar och på landet inom tre veckor, sedan häktningen blifvit hos domaren behörigen anmäld. Efter tillkomsten af kungl. förordningen angående gemensamma ransakningshäkten och tingsställen för särskilda härader, och sedan ett flertal domsagor delats och kommunikationerna så väsentligen underlättats, synes den domare å landet medgifna beredelsetiden vara onödigt lång. Uttrycklig bestämmelse borde också finnas därom, att ransakning icke utan trängande skäl må uppskjutas utöfver viss tid.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om revision af gällande bestämmelser angående häktad persons inställande inför domstol, i syfte att den personliga friheten måtte vinna ökad trygghet.

Stockholm den 18 januari 1904.

A. G. Andersson.